

ПРЕДГОВОР

Уџбеник „Руски језик за бизнисмене са речником“ намењен је, пре свега, будућим научним и стручним преводиоцима, економистима, бизнисменима и менаџерима на руском и српском говорном подручју којима пракса намеће солидно познавање руског, тј. српског језика, а посебно новог пословног језика и терминологије, као и свима онима који желе да прате савремену економску литературу на овим језицима. Овај уџбеник је такође намењен како студентима на српском говорном подручју који се припремају за рад са руским пословним партнерима тако и студентима на руском говорном подручју који уче српски језик и планирају праксу не само у просвети, већ и у бизнису са српским партнерима.

Имајући у виду сложеност и обимност области економије и трговине, такође корените друштвене и економске промене како у Русији тако и у Србији, при избору материјала за уџбеник водили смо рачуна да стручна терминологија у овом уџбенику буде богатија, тематски разноврснија, интересантнија, релевантна, најактуелнија.

Материјал за израду овог уџбеника у највећем обиму сакупљен је у живом контакту са пословним људима током рада у спољној трговини и у преводилаштву уопште, тематски је обрађен за потребе научних и стручних преводилаца, економиста и бизнисмена. Текстови су аутентични, узети из страних стручних извора, материјала међународних симпозијума и конференција, часописа и новинских чланака уз неопходна сажимања, а њихова сложеност претпоставља активно знање руског језика корисника овог уџбеника на српском говорном подручју, тј. активно знање српског језика корисника уџбеника на руском говорном подручју.

Овај уџбеник обухвата различите аспекте економске делатности. Поред општеекономске терминологије, у њему је богато заступљена привредна, комерцијална, финансијска, банкарска и берзанска сфера, терминологија девизног тржишта и тржишта хартија од вредности, маркетинга и менаџмента, осигурања и опорезивања, царине, спољноекономске делатности, као и терминологија других области у вези са економијом.

Дугогодишња пракса аутора овог уџбеника у области економије и спољне трговине, пракса у настави Економске терминологије на једногодишњем Семинару за научне и стручне преводиоце, као и стални контакт са руским колегама, омогућили су му да се определи за овакво опремање уџбеника, које се знатно разликује од традиционалних уџбеника овог типа и намење.

Уџбеник „Руски језик за бизнисмене са речником“ концептиран је у складу са поставкама и захтевима савременог прагматичког и комуникативног приступа у настави руског, тј. српског језика као страног.

По својој концепцији, структури и садржајима овај уџбеник је предвиђен за наставу руског језика на Семинарима и курсевима чији је примарни циљ динамично припремање и брзо оспособљавање полазника за професионалну усмену и писмену комуникацију на руском језику, као и обучавање у двосмерном усменом и писменом превођењу. Истовремено се предвиђа и активно коришћење у настави на вишим и високим школама економског профила, где се постојећим савладаних граматичких партија, историје, културе и обичаја Русије у нижим и средњим школама, студенти припремају за више циљеве и одакле они излазе као економисти, бизнисмени, менаџери, па на том нивоу треба и да владају руским језиком и да буду оспособљени да се самостално служе њиме у својој професији. Аутор би нагласио да овај уџбеник може да се користити и за самостално учење језика, с обзиром да су тематски текстови снабдевени функционисањем синтагматским конструкцијама које указују на употребу стручне лексице у кон-

На нивоу макроструктуре уџбеник се састоји од следећих делова: 1. Предговора, 2. серије од осам тематских целина, 3. финансијске анализе предузећа, 4. списка назива новчаних светских јединица, 5. дужег списка дешифрованих руских скраћеница, 6. бројева и 7. обимног двојезичног српско-руског речника. На крају је приложен списак релевантне стручне литературе.

Основни, тематски део уџбеника чине следећи садржаји: 1. Економија и трговина, 2. Освајање тржишта, 3. Берза, 4. Пословни контакти, 5. Банка, 6. Стране инвестиције, 7. Пословна кореспонденција, 8. Уговор. Они су грађени према редоследу који корисници овог уџбеника поступно уводи у област економије и разјашњава све аспекте њене делатности.

У микроструктуру једне тематске целине улази неколико елемената: основни и допунски текстови пословног стила изражавања монолошког и дијалошког карактера, тумачење речи, израза и реченица, дефиниције и појашњења појмова, релевантних за ту тематику, и различита вежбања. Текстови су одабрани у циљу што потпуније појмовне терминолошке заступљености понуђеног материјала у овој области у циљу развијања језичке и комуникативне компетенције. Сваки текст је пропраћен речником у циљу успешнијег декодирања информационе поруке коју садржи тај текст, као и у циљу овладавања терминологијом из те области. На крају сваке тематске целине дата су вежбања, срачуната на што је могуће оптималније усвајање језика из те области и развијање комуникативне и стваралачке компетенције.

Прва тема почиње са општим упознавањем са економијом и трговином, преко међународних економских односа, међународне трговине и пореских и царинских средстава њеног регулисања, затим следе објашњења суштине бизниса и менаџмента.

Друга тема упућује на освајање тржишта преко маркетинга, робног тржишта, рекламе до међународних сајмова и изложби.

У трећој теми смо обрадили развој тржишне економије преко берзанске трговине. Ту су протумачене робне берзе, ефектне берзе, аукције, а дате су и фразе које ће помоћи корисницима уџбеника да обаве разговор на тему берзанске и аукцијске трговине.

Одмах затим следи четврта тема која се састоји од текстова монолошког и дијалошког карактера, као и од фраза које пружају кориснику уџбеника комуникативни минимум за обављање пословних разговора и пословних преговора.

Пета тема је посвећена банкарском систему. Лексички материјал је одабран с циљем да се представи и научи банкарско пословање, банкарско праћење и ликвидација спољно-економских и спољнотрговинских трансакција, да се упознају сва важна банкарска документа, да се помоћу датих фраза обаве контакти између банке и корисника банкарских услуга. Овде је аутор сматрао да је потребно објаснити корисницима, у најкраћим цртама и неке банкарске појмове који се не користе у савременом банкарском пословању, али могу им затребати уколико се у пракси буду сретали са финансијским терминима из ранијег пословања између Србије и Русије.

Према ауторовој градацији шесту тему чини инвестициона делатност, предузетничка делатност и оснивање заједничких предузећа и мешовитих друштава. И ова тема је потпомогнута фразама и дијалогом.

Седма тема претпоставља да је корисник овог уџбеника из претходних тема већ стекао потребна знања за пословну сарадњу и она га учи како да крене у пословну преписку са сво-

јим пословним партнерима. Ова тема има комуникативни и стваралачки карактер. У њој се препоручују разне форме званичних пословних дописа који се могу упутити пословним партнерима поштом, телефаксом или Е-mail-ом. Фразе учтивости вам овде помажу како да започнете и завршите комерцијално писмо.

У наставку ове теме обрађује се следећи период у пословној кореспонденцији, Предуговорна преписка, период преписке између пословних партнера у вези са закључивањем уговора. Овде су дати примери упита и одговора на упите, понуда и одговора на понуде и наруџбина.

И на крају, када се пословни партнери о свему договоре, следи закључивање уговора. Томе вас учи осма тема, где су дати најчешћи примери типских уговора и споразума. Такође смо приказали међународне трговинске термине (инкотермсе), дешифровање на руском и српском језику.

После основних тема дати су Прилози бр.: 1, 2, 3, 4 и 5 са различитим садржајима који се сматрају релевантним за кориснике уџбеника. Прилог бр. 1 обрађује финансијску анализу предузећа, а и први пут се појављује у уџбенику, бар према сазнањима аутора који дуги низ година консултује разне изворе економске терминологије. У Прилогу бр. 2 дат је приказ новчаних јединица земаља света, што се сматрало релевантним за овај профил корисника уџбеника. Прилог бр. 3 презентира списак скраћеница са њиховим дешифровањем и преводом на српски језик са циљем да се реши један од крупнијих проблема у превођењу руске, тј. српске пословне документације и стручне литературе. Уџбеник садржи све релевантне абривијатуре које су, такође први пут, приказане у скоро пуном обиму. Пошто су употреба и превођење бројева у руском језику прилично компликовани за стране студенте, нарочито редних и вишецифрених, сматрали смо корисним да презентирамо део решења тог проблема и то смо урадили у Прилогу бр. 4.

Овај уџбеник обогаћује и Прилог бр. 5 у коме је дат обиман српско-руски речник. Он садржи стручну, савремену, општеприхваћену терминологију у свету из области економско-правне и пословне комуникације и може да пружи драгоцену помоћ у разумевању српско-руске економске и пословне литературе. Сматрало се да би било сувишно давати руско-српски речник у прилогу, с обзиром да је уз сваки тематски текст дат мини речник који указује на употребу стручне лексике у контексту.

На крају уџбеника дата је литература коју је аутор користио у току рада на уџбенику и из које је позајмљивао текстове.

Овом приликом желимо да изразимо своју захвалност колегама из разних привредних, научних и друштвених организација и институција у земљи и иностранству за несебичну помоћ у набавци материјала за овај уџбеник.

Посебну захвалност дугујемо рецензентима: др Вери Белокапић Шкунца, доценту и др Вучини Раичевићу, доценту Филолошког факултета у Београду за савесно урађену стручну и језичку рецензију уџбеника „Руски језик за бизнисмене са речником“.

Аутор

Рукопис уџбеника који је предмет нашег разматрања представља успешан модел ускостручно оријентисаног уџбеника за потребе профилне наставе руског језика у области економије и бизниса. Он задовољава принципе савременог инструктивно-когнитивног и комуникативног приступа настави страног језика. Концепција, садржаји и функционалност уџбеника чине га адекватним за употребу у настави руског пословног језика.

(Из рецензије др Вучине Раичевића)